

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzoria”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgetana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Caransebeș”, „Sebeșana”, „Sebeșul-sădesc”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeana”, „Zlăgnea”, „Agricola”, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
IOAN I. LĂPĂDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 15 Septembrie 1907.

Nr. 37.

Scumpetea de bani.

Scumpetea și lipsa generală de bani, ce durează deja aproape întreg anul curent și care în măsura ce înțrăm în sezonul de toamnă și ne apropiem de cuartatul ultim al anului, se potentează încă din zi în zi tot mai mult, însuflă cercurilor financiare și comerciale deja serioase griji în ce privește viitorul. Atât este de intenzivă pretutindeni cererea de bani și de altă parte atât de restrânse sunt mijloacele disponibile, încât mărimea dobânzii, ce se socotește după împrumuturi, a început a nu mai juca aproape nici un rol sau joacă numai un rol de tot secundar și grija de căpetenie a solicitanților de credit este, că oare peste tot putea- vor ajunge la întreaga cantitate de capital reclamat de trebuințele lor ori nu? Și dacă deja în lunile de vară, când pulzul vieții comerciale bate, de regulă, mai încet, și deja acum la începutul toamnei, lipsa de bani a fost și este atât de simțitoare și etalonul atât de urcat, ne putem ușor închipui, cât de încordată va fi situația pieței de bani în viitorul apropiat, în ultimul cuartal al anului, care este, precum știm din experiență, — din punct de vedere financiar privit — chiar și în timpuri normale, totdeauna epoca cea mai grea a anului.

Intenzitatea și stabilitatea cererilor de bani în lunile din urmă, la noi, nimic nu o dovedește mai cu evidență, decât situațiile lunare publicate de Banca Austro-Ungară, în cari dela primul semestru al anului curent încoace, poziția: „Bancnote supuse la impozit” — în alte timpuri o excepție din cele mai rare — a devenit o apariție regulată, care în anul acesta cu greu va mai dispărea de acolo; penultima situație dela 31 August a. c. prezintă sub titlul din chestiune cifra de record

de K 915 mil., care până la 7 crt., ce este drept s'a redus cu aproape jumătate, la 477 mil. o sumă totuș destul de considerabilă pentru a deschide perspectiva unei încordări extraordinare a mijloacelor băncii în lunile proxime.

Cauzele acestor stări anormale sunt multiple. Le-am arătat și noi, de repețite-ori, în coloanele acestei reviste. În prima linie s'au scumpit banii în anul 1907 în urma dezvoltării extraordinare, ce a luat în lumea întreagă comerțul și industria și în legătură cu acestea întreprinderile de transport de tot felul. Număroasele împrumuturi contractate de diferite state, provincii și comune, parte pentru acoperirea unor deficite bugetare, parte pentru trebuințele armatei și flotei și executarea a diferite lucrări publice, productive și neproductive, încă au absorbit mari cantități de mijloace lichide și au contribuit la urcarea prețului banilor, și-așa destul de rari și scumpi în urma enormelor cheltuieli ce le-au reclamat cele două răboaie recente: buro-englez și ruso-japonez.

La noi scumpetea de bani a mai fost provocată, pe lângă scumpetea generală din piețele de bani străine, încă și de unele împrejurări extraordinare. Anume institutele mari ipotecare din capitală, cari în alte timpuri puneau la dispoziția pieței sume considerabile — lipsesc anul acesta cu totul din piața de bani, căci au fost nevoite a întrebuința cea mai mare parte a mijloacelor lor disponibile pentru rescumpărarea titlurilor proprii, reîntoarse din străinătate în mari cantități. Recolta, deși cantitativ inferioară recoltelor anilor ultimi, încă a legat mari capitaluri, fiindcă vânzările se efectuează numai de tot încet și prețurile cerealelor sunt urcate; asemenea au reclamat mari investițiuni număroasele stabilimente industriale, ce au început a se fonda în timpul din urmă

la noi, în vederea eventualei încetări a comunității economice cu Austria. Partizanii independenței economice a Ungariei în fine, motivează lipsa și scumpetea de bani dela noi, pe lângă cauzele generale, încă și cu rezerva, ce afirmativ își impun cercurile financiare vieneză și peste tot cele austriace, față de cererile de bani ungare, pentru a demonstra mai evident necesitatea comunității economice cu Austria și foloasele acesteia pentru Ungaria și a exoperă astfel dela cercurile conducătoare de aici susținerea statului quo.

Este prea natural, că aceasta durabilă lipsă și scumpete de bani apasă greu agricultura, industria și comerțul și a produs în mersul afacerilor acestora, deja grave perturbațiuni, cari prezintă aproape caracterul unei crize și ale căreia consecuențe păgubitoare le simt deja și cele mai mici existențe economice și mai ales acestea. Dar o simt și instituturile de bani, îndeosebi cele mai mici din provincie, în categoria cărora cade și aproape totalitatea băncilor noastre. Peste acestea situația încordată a pieței de bani a adus adevărate zile grele, cari pot deveni pentru existența unora din ele deadreptul fatale. Greutatea situațiunii o simt în prima linie instituturile cari, ca și cea mai mare parte a băncilor noastre, nesocotind principiile unei politici financiare raționale — pentru observarea căreia am pledat și noi atât de des în aceasta revistă — nu numai că și-au plasat, uneori de tot imobil, întreaga sumă a capitalurilor străine, acurate pe calea depozitelor spre fructificare, ci au mai uzat în măsură exagerată și de creditul de reescont, ce în timpuri normale li-s'a pus poate prea ușuratic la dispoziție. Acestea acum, când isvoarele obicinuite de credit au secăt de tot ori s'au împuținat, sunt nevoite, pentru a-și putea satisface angajamentele, să procedeze cu cea mai mare rigoare la incassarea pretenziunilor lor și dacă clientela în urma recoltei slabe și a lipsei de afaceri provocate de scumpetea de bani nu este în stare a plăti — ajung însele în calamități de plată și situații neplăcute față de deponenții și alți creditori ai lor.

La băncile noastre, pe cât știm noi, nici în aceste timpuri cu adevărat critice nu s'au ivit până acum cazuri de crize mai serioase, dar desigur, că multe din ele își pot susține ecuilibrul numai pe lângă mari eforturi și numai căutând și aflând razim în primul nostru institut financiar, care și cu ocaziunea aceasta s'a nizuț a satisface după posibilitate toate cererile legitime de credit, ce i-s'au adresat.

Greutățile întâmpinate de astădată însă credem că vor putea servi băncilor noastre, atinse mai simțitor de lipsa și scumpetea de bani, ca învățătură pentru viitor: să se fe-rească a se extinde cu operațiile peste puterile lor, să nu mai uzeze în măsură exagerată de credit de reescont, care le poate cauză între împrejurări chiar ruina; să nu mai caute de dragul unui câștig momentan și trecător legături cu instituturile străine, mai ales de cele de a doua și a treia mână, la a cărora bunăvoință în timpuri critice nu pot contă și mai presus de toate să se provadă însele, din bună vreme, cu o rezervă corespunzătoare de valori momentan realizabile, cu cari să poată întâmpina în cazuri și timpuri extraordinare, ca cele de acum, trebuințele cele mai ardente. †

Ajutorarea funcționarilor de bancă în caz de boală.*)

Prin articolul de lege XIV din 1891, croit în mare parte după modele austriace și germane, legislația țării noastre a cercat să se îngrijască despre asistența sanitară a muncitorilor din fabrici și dela meserii.

Articolul XIX din 1907 promulgat și sancționat în zilele noastre, extinde obligativitatea asistenței sanitare și asupra personalului angajat la comerț.

Articolul XIX — 1907 impune în mod obligator două soiuri de asigurare: pentru ajutorare în caz de boală și pentru ajutorare în caz de accidente.

Asigurarea pentru ajutorare în caz de boală e obligatorie pentru:

1. orice ocupație, ce cade sub dispozițiile legii industriale, socotind aici, monopolurile statului și întreprinderile împreună cu aceste;
2. orice ocupații, ce nu cad sub dispozițiile legii industriale, dar se practică în formă de industrie, cum sunt ocupațiile în birouri tehnice și de agenturi, în teatre, farmacii, sanatorii, etc.;
3. orice ocupații în mine, topitoare, în alte ateliere, ce prelucră produsele miniere;
4. cei aplicați la construcții de poduri, șosele, căi ferate, tuneluri, construcții în apă, iazuri, canale, porturi, fortificații, apaducte, gaz aerian, iluminatie electrică și transmisiune de forță;
5. cei angajați la producerea sau prelucrarea de materii explozive sau de obiecte aprinzătoare, toxice și vătămătoare pentru sănătate;
6. cei aplicați în laboratoare de chimie, fizică și farmacie;
7. în abatorii și ghețării;
8. în regiile de căi ferate, fără conziderare la

*) Deși în numărul nostru ultim ne-am ocupat deja cu dispozițiile art. de lege XIX: 1907 în cât privește pe funcționarii de bancă, totuși publicăm și acest articol întregitor al celor publicate de noi, pentru că chestiunea asigurării funcționarilor de bancă să fie cât mai bine lămurită și cunoscută celor pe cari îi privește.

forța motrice, în fabricile, atelierele, la edificările și lucrările de căi ferate, la poșta, telegraf, telefon, la construcțiile și reparaturile acestora;

9. la navigație, la lucrări de imbarcare și debarcare, la construcția corăbiilor, în șantiere;

10. la întreprinderile de transport cu plute, luntri, brudine;

11. la cărăușit, transporturi, în magazine și pivniți comerciale;

12. la industriile atârănătoare de producțiunea agricolă, horticola și viticola, de zootehnie și pescuit, de sericicultură și albinărit;

13. instituții publice;

14. întreprinderi și oficii de stat, municipale, comunale și fundamentale, excepționând soldații angajați în institute militare;

15. cei aplicați în atelierele institutelor publice de învățământ;

16. la reuniunile, asociațiile, corporațiile industriale și la casele înființate conform legii acesteia: întrucât salariul sau simbria celor angajați — definitiv sau tranzitor — nu trece de 2400 coroane anual sau 8 coroane la zi.

Dispozițiile legii nu sunt valabile pentru navigația maritimă și pescuitul maritim.

Deasemenea obligatoare este asigurarea pentru ajutorare în caz de boală:

a) pentru învățăceii, practicanții și toți acei indivizi, cari în urma carierei neisprăvite nu capătă leafă de loc, sau foarte puțină;

b) pentru muncitorii din domiciliu, cari lucrează în atelierele sau locuințele proprii, dar din încredințarea și pe socoteala altor industrii; și pentru înștiințarea și taxele de asigurare a muncitorilor din domiciliu sunt rezponzabili patronii;

c) pentru funcționarii de instituții financiare (casse de păstrare, reuniuni de credit, însoțiri, bănci);

d) pentru comercianți.

Excepție fac cei angajați la întreprinderi sau oficii de stat, municipale, comunale și fundamentale, înțelegând aici și căile ferate de stat, poșta, telegraful, telefonul, dacă în pragmatica lor de serviciu li-se asigură salariul pe 20 săptămâni în caz de boală.

Asigurare benevolă.

Asigurarea pentru ajutorare în caz de boală se poate face și benevol, iar cassa regnicolară de asistență sanitară, e îndatorată să primească spre asigurare pe următorii:

a) toți funcționari neobligați la asigurare, al căror salariu anual nu trece de 1000 coroane, sau a căror simbria zilnică e mai puțină de 4 coroane;

b) servitorii de casă;

c) cei ocupați cu industria de casă;

d) meseriașii neatârănători, cari lucrează fără calfe;

e) zilerii;

f) membrii familiei celor asigurați;

g) elevii instituțiilor de învățământ împreunate cu ateliere;

h) muncitorii și servitorii agricoli;

i) cei închiși în aresturi sau cei angajați în atelierele temnițelor;

k) toți acei muncitori, cari sunt asigurați în contra accidentelor, dar nu sunt obligați să se asigure pentru ajutor în caz de boală.

Asigurare contra accidentelor.

Contra accidentelor sunt datori să se asigure toți muncitorii și funcționarii aplicați la întreprinderi, con-

strucții, fabrici și toate acele lucrări, la cari se întrebunțează mașini purtate de forțe naturale.

Înscrierea.

Atât pentru asigurare în caz de boală cât și pentru asigurare contra accidentelor, patronii sunt datori să-și înștiințeze muncitorii și funcționarii în timp de opt zile dela acceptarea în serviciu. Înștiințarea se face la cassa cercuală pentru asigurarea muncitorilor. Se face pe tipărituri anume întocmite cari conțin următoarele rubrici:

numele sau firma patronului;

numirea, caracterul și sediul întreprinderii;

numele și connumele persoanelor înștiințate, ziua intrării lor în serviciu, salariul sau simbria, venitele accesorii și retribuțiile în natură — acordate fiecăruia; soiul motoarelor, mașinilor de lucru și al materiilor explozive.

Totăsemena trebuie înștiințate orice schimbări în angajamentele celor asigurați.

Fiecare persoană asigurată primește un *certificat de membru* al casei de asigurare, valabil pentru toată țara. Prin urmare dacă vre-un astfel de membru iese din serviciul unei bănci intrând în serviciul alteia și prin aceasta iese din raionul unui cerc de asigurare intrând în raionul altui cerc, membrul nu capătă certificat nou.

Controlul.

Legea stăturește un serviciu de control în scopul de a examina, dacă institutele financiare, respective patronii, își implinesc datorințele cu privire la înștiințarea și asigurarea funcționarilor respective a muncitorilor.

Acel institut sau patron care neglijează înștiințarea, se face culpabil de transgresiune și în senzul §-ului 187 poate fi amendat cu o pedeapsă până la 10 cor. și să fie constrâns la achitarea taxelor de asigurare pentru tot timpul cât s'a negles înștiințarea precum și la suportarea eventualelor ajutoare, dacă s'ar fi înbolnăvit în acel timp vre-un funcționar sau muncitor.

Taxele.

Taxele de asigurare trebuie să le achite pe jumătate institutul financiar, respective patronul, pe jumătate funcționarul respective muncitorul. Taxa certificatului cade în sarcina acestor din urmă.

Mărimea taxelor nu e statorită definitiv, dar legea a fixat limitele între 2%—4% a salarelor.

Parecă se vor forma următoarele clase:

I leafă zilnică până la 2 coroane

II " " 2—4 coroane

III " " 4—6 "

IV " " 6—8 "

Taxele probabile vor fi:

pentru clasa I 2%

" " II 2½%

" " III 3%

" " IV 4%.

Dacă leafa zilnică a unui funcționar face 5 cor., aparține în clasa III. Taxele vor fi de 3 la sută = $3 \times 5 = 15$ fileri, sau 4 coroane 50 fileri lunar, din cari 2 coroane 25 fileri plătește institutul, 2 coroane 25 fileri funcționarul.

Ajutoarele în caz de boală.

Membrii asigurați primesc în caz de boală următoarele ajutoare:

1. îngrijire medicală gratuită în curs de 20 săptămâni;
2. medicină, băi, ape minerale sau alte instrumente terapeutice, iarăși în curs de 20 săptămâni;
3. jumătate leafa zilnică, pentru procurarea de alimente, dacă pacientul în cursul boalei își pierde câștigul;
4. tot aceste beneficii compet și familiei celui asigurat;
5. în caz de moarte, de 20 de ori leafa zilnică, — drept spese de înmormântare.

Am aflat necesar să reproducem extrasele aceste din lege pentru orientarea institutelor noastre financiare.

(—)

Statutele

societății cooperative de producție (obștei sătești) .....

Pentru exploatarea moșiei ..... luată în arândă.

(Fine).

§. 3.

Modul cultivei.

1. Pregătirea țarinelor și însămânțarea.

Art. 21. — Arăturile trebuie făcute în condițiuni bune și la timp.

Locurile destinate semănăturilor de toamnă, trebuie mai întâi ogorite la adâncimea trebuincioasă pentru a se reinol în mod îndestulitor stratul destinat însemnării apoi arat și semănat până cel mai târziu la 20 Octombrie stil vechiu (4 Noembrie).

Porumbiștele sunt socotite ca locuri ogorite.

Art. 22. — Arăturile se vor face pe cât posibil în același timp și în acest scop administratorii societății vor îngriji ca toți cultivatorii să îndeplinească deodată muncile pe loturile ce li-s-au împărțit.

Art. 23. — Pentru a înlesni vânzarea în comun a produselor, toți cultivatorii sunt îndatorați a întrebuința aceiași semănță, care nu va putea fi semănată decât după ce va fi fost curățită prin ciuruire sau vânturătoare și trior, de orice corpuri străine și după ce va fi fost trecută prin var și piatră vânăță (saramură).

Art. 24. — Semănatul se va face pe cât posibil cu semănători mecanice, fie resfirate, fie de preferință în rânduri, pe cari societatea le va procura pe socoteala întreprinderii și le va pune la dispoziția cultivatorilor dacă ei nu posedă anume unelte.

Deasemenea acoperitul semănăturilor se va face cu grape de fer, procurate fie de cultivatori, fie, în caz de nevoie, de tovarășie.

Dacă natura locurilor o va reclama, se va întrebuința și tăfalugitul.

Art. 25. — Semănăturile de primăvară se vor face, ca și cele de toamnă, în ogoare pregătite de toamnă sau chiar primăvara.

Aceiași îngrijire se va da atât țarinelor, cât și semințelor, ca și la semănăturile de toamnă, avându-se totdeauna în vedere a se face la timp.

Art. 26. — Semănatul sau pusul porumbului se va face în epoca cea mai priincioasă și pe cât posibil, înainte de finele lunii Aprilie, întrebuințându-se cel puțin jumătate din semănță de speță timpurie.

Art. 27. — Curățirea semănăturilor în cursul creșterii de ierburile parazite sau de plantele străine, se va face cu toată rigoarea, și în același timp de cătră toți cultivatorii.

Art. 28. — Săpatul porumbului și a celorlalte plante prășitoare se va face cu toată îngrijirea, la timp și de atâteaori cât nevoile vremii vor reclama, pentru ca să nu sufere plantațiunile, și în nici un caz, mai puțin de 2 ori.

Art. 29. — Dacă vre-unul din asociații cultivatori nu va îndeplini la timp măsurile reclamate de bunul mers al cultivei, administratorii au puterea dacă este vorba de începutul arăturilor, sau să dea loturile unui alt cultivator, îndepărtând cu totul pe cel întârziat, sau să îngrijască a se face arăturile pe socoteala întârziatului.

Dacă întârzierea se produce pe timpul creșterii sau în timpul recoltării, administratorii au puterea de a tocmi muncitori deosebiți și a îndeplini lucrările pe socoteala întârziatului.

Toate cheltuielile de acest fel, se vor reține din valoarea produselor rezultate după locurile în chestiune.

2. Măsuri de asigurare și recoltare.

Art. 30. — Toate semănăturile fie de toamnă, fie de primăvară, vor fi asigurate în contra grindinei, în cursul lunii Aprilie și cel mai târziu până la 15 Maiu. Plantele prășitoare (de săpat) se vor asigura negreșit în cursul lunii Maiu.

Asigurarea se va face de cătră administratori, specificându-se evaluatiunea (prețuirea) pe jumătăți, și la necesitate și pe sferturi de hectare, indicându-se în declarația de asigurare numele societății.

Art. 31. — În caz de pagube, indemnizările acordate se vor atribui fiecărui cultivator ale cărui culturi au fost atinse de grindină, după ce se va scădea prima proporțională, ce s'a plătit pentru asigurare; este bine înțeles că partea disponibilă se va conta în arânda datorită de cei atinși de grindină.

Art. 32. — După strângerea recoltelor și punerea lor în șire, stoguri sau girezi, ori înmagazinarea lor, ele se vor asigura tot prin îngrijirea administratorilor în contra focului.

În caz de pagube, indemnizările acordate se vor atribui, ca și în articolul precedent, afară dacă produsele nu vor fi fost amestecate în șire și înmagazinate la un loc, în cari împrejurări pierderea și indemnizarea se vor repartiza proporțional cu clăile sau cu câtimile ce vor fi avut fiecare dintre cultivatori.

Art. 33. — Treeratul păioaselor și bătutul porumburilor sau al păpușoaelor se vor face cu mașini de treerat sau bătut, procurate de administrația societății sau de Banca Populară, fie prin închiriere, fie prin cumpărare, pe socoteala întreprinderii.

În caz de închiriere, costul treeratului sau bătutului se va scădea din prețul vânzării cerealelor, iar în caz de cumpărare se va scădea la vânzare, numai partea fixată, drept amortisment anual al mașinilor.

§. 4.

Procurarea mijloacelor necesare exploatarei.

Art. 34. — Toate sumele contribuite de membrii obștei pentru formarea garanției, sau pentru plata câștigurilor (ratele de arândă), se vor depune spre fructificare, până la momentul plății, la Banca Populară din ..... sau la Sucursala Creditului Agricol.

Tot la Bancă sau la Sucursala Creditului Agricol se vor depune și toate încasările din vânzarea recoltelor după moșie, sau din celelalte venituri.

Art. 35. — Dacă produsul contribuțiilor, prevăzute în art. precedent, nu este îndestulitor pentru

acoperirea nevoilor, toate sumele de cari obștea va avea trebuință, fie pentru garanție, fie pentru câștigurile arândeii, fie pentru impozite sau pentru plata cheltuielilor de exploatare, se vor lua cu împrumut dela Banca Populară din ..... sau dela Banca Agricolă.

În fiecare an Adunarea Generală va fixa maximul sumei, pe care o pot împrumuta administratorii, fie dintr'odată fie în mai multe rânduri.

În cazul în care va fi nevoie de un împrumut mai mare, acesta nu se va putea contracta decât în temeiul autorizării premergătoare, dată de Adunarea Generală cu majoritatea absolută a membrilor activi.

Art. 36. — Banca creditoare are drept de amanet pentru împrumuturile făcute societății asupra tuturor recoltelor, produselor, uneltelor, vitelor, etc., aparținând societăților îndatorați, și va putea cere întabularea la Primărie asupra acestor mișcătoare, fără ca să aibă nevoie de consimțământul tovarășilor sau al societății.

§. 5.

Condițiunile de închiriere ale loturilor.

Art. 37. — Prețul, ce fiecare din cultivatorii asociați, va trebui să plătească pentru loturile ce i s'au dat spre cultivare, se va stabili după calitatea terenurilor. El va trebui să cuprindă negreșit, partea proporțională din arândă, din garanție și din impozitele datorite către stat, județ și comună. Suma totală va fi sporită cu cel puțin 4%, pentru fondul de rezervă și pentru cheltuielile de administrație. Cheltuielile de administrație nu pot trece însă în nici un caz peste 10%.

Art. 38. — Pentru suhaturi, islazuri sau imașuri se va plăti erbărit pe cap de vită, repartizat în mod proporțional după numărul vitelor. Administrația va stabili numărul de vite, ce vor fi admise la pășunat pe fiecare hectar.

§. 6.

Strângerea și vânzarea în comun a recoltelor.

Art. 39. — Recoltelele de păioase se vor strânge și treeră la un loc, ținându-se socoteală de câtimea rezultată pentru fiecare cultivator în parte.

Art. 40. — Din câtimea treerată se va deosebi pentru fiecare cultivator, partea necesară a fi consumată cu gospodăria sa și cu semănatul, iar restul măsurat sau cântărit se va vinde în comun prin Banca Populară. Banca prin mijlocirea administratorilor poate să avanseze locuitorilor o parte din valoarea produselor destinate vânzării.

Art. 41. — Administratorii vor îngriji, ca cerealele destinate vânzării, să fie transportate sau la magazinele cumpărătorului cu care a încheiat vânzarea, sau la Banca Populară, sau spre a fi încărcate în vagoane sau șleपुरi, pentru a se trimite spre vânzare la Docurile Statului din porturile Brăila și Galați.

Art. 42. — Produsele destinate vânzării, vor fi constatate prin măsurătoare cu hectolitru, sau prin cântărire cu suta de kgr. și înscrise într'un registru de partizi la numele fiecărui cultivator, menționându-se și avansul primit de dânsul dela Banca Populară.

O țidulă se va libera din registrul cu matcă fiecărui cultivator, cu însemnare de câtimea cerealelor ce a depus spre vânzare și cu arătare de suma ce a primit ca avans.

Art. 43. — Din suma cuvenită fiecărui cultivator la vânzarea produselor, se va reține mai întâiu avansul și cheltuielile făcute de Banca Populară. Apoi se va scădea și depune la Bancă prețul terenului cultivat dupăcum s'a stabilit la art. 37 de mai sus, în schimbul țidulei ce s'a liberat la încassarea produselor.

§. 7.

Despre fondul de rezervă.

Art. 44—49 conține dispoziții pentru formarea, folosirea și împărțirea fondului de rezervă — întru toate asemănătoare dispozițiilor cuprinse în statutele societăților comerciale dela noi și a băncilor noastre.

§. 8.

Administrația Societății.

Administrarea societății o fac administratorii (membrii direcțiunii) sub controlul cenzorilor (a comitetului de supraveghiere). Administratorii împărtesc moșia, fixează prețul loturilor, îngrijesc încassarea, vânzările, registrele, prin funcționari și în sfârșit fac totul pentru bunul mers al societății, întocmai ca direcțiunea dela băncile noastre. Dispozițiile referitoare la administratori să cuprind aici în art. 50—57.

§. 9.

Adunarea Generală.

Art. 58—67 cuprind dispoziții despre convocarea, ținerea, competența și conducerea adunărilor generale, ce sunt a se conchermă în tot anul cel puțin odată — toate la fel cu dispozițiile fixate pentru adunărilor generale dela băncile noastre.

§. 10.

Dispozițiuni generale.

Art. 68. — Pe lângă membrii actuali ai societății, se vor mai putea înscrie și alții, însă numai de către administratori cu consimțământul cenzorilor și numai provizor, până la prima Adunare Generală ordinară, care se va pronunța definitiv asupra primirei lor.

Art. 69. — Cererea de înscriere va cuprinde adeșiunea (primirea statulelor) la statutele societății și declarațiunea capitalului subscris și vărsat, menționându-se numărul chitanței cu care s'a făcut acest vărsământ.

Art. 70. — Membrii înscriși din nou nu pot lua parte la desbaterile Adunării Generale, până ce nu vor fi fost admiși prin votul adunării ca membri.

Art. 71. — Membrii excluși de către administratori vor putea lua parte la delibărările Adunării Generale până ce apelul lor nu va fi respins de adunare.

Art. 72. — După expirarea termenului de arândare, lichidarea exploatarei se va face de administratori și de cenzori, și se va supune spre aprobare ultimei Adunări Generale a societății.

Art. 73. — Dacă arândarea se va prelungi, se va prelungi și societatea, prin o simplă declarațiune, prezentată autorităților competente, însoțită de statutele de față, semnată de toți membrii societății.

Producțiunea universală a cerealelor în anul 1907.

(Continuare).

II. Țerile cari exportează cereale.

1. Ungaria (cu Croația și Slavonia).

În acest an Ungaria are aproximativ un plus pentru rezerve și export:

grâu	9·00—10·00	milioane	măji	metrice
săcară	1·50—2·00	"	"	"
orz	4·30—5·30	"	"	"
ovăș	2·80—3·00	"	"	"
cucuruz	2·50—3·50	"	"	"

2. Rusia europeană și asiatică.

Va exportă aproximativ:

grâu	4·00—42·00	milioane	măji	metrice
săcară	12·00—13·00	"	"	"
orz	24·00—25·00	"	"	"
ovăș	15·00—18·00	"	"	"
cucuruz	3·00—4·00	"	"	"

3. România.

Are un plus pentru export de circa:

grâu	4·50—6·00	mil.	măji	metrice
săcară	0·50—0·60	"	"	"
orz	3·50—4·00	"	"	"
ovăș	1·50—2·50	"	"	"
cucuruz	4·00—5·00	"	"	"

4. Bulgaria și Rumelia-ostică.

Au un plus de circa:

grâu	2·00—3·00	mil.	măji	metrice
săcară	0·30	"	"	"
orz	0·30	"	"	"
ovăș	0·50—1·00	"	"	"
cucuruz	1·00—1·50	"	"	"

5. Sârbia

Va exportă aproximativ:

grâu	0·80—1·00	mil.	măji	metrice
săcară	0·10—0·15	"	"	"
orz	0·38—0·40	"	"	"
ovăș	0·20—0·25	"	"	"
cucuruz	0·50—0·80	"	"	"

6. Turcia europeană și asiatică.

Este avizată în acest an la import.

7. India ostică.

Va exportă aproximativ:

grâu	8·00—9·00	milioane	măji	metrice
săcară	0·30—0·50	"	"	"
orz	—·—	"	"	"
ovăș	—·—	"	"	"
cucuruz	—·—	"	"	"

8. Statele-Unite ale Americii.

Are un plus de circa:

grâu	40·00—45·00	milioane	măji	metrice
săcară	—·— 0·20	"	"	"
orz	4·00—5·00	"	"	"
ovăș	—·— —·—	"	"	"
cucuruz	20·00—30·00	"	"	"

9. Canada.

Are un plus aproximativ de:

grâu	6·00—7·00	milioane	măji	metrice
săcară	0·30—0·40	"	"	"
orz	1·00—1·50	"	"	"
ovăș	2·00—3·00	"	"	"
cucuruz	1·00—2·00	"	"	"

10. Argentina.

Are un plus de:

grâu	28·00—30·00	mil.	măji	metrice
săcară	—·— —·—	"	"	"
orz	—·— —·—	"	"	"
ovăș	—·— 0·50	"	"	"
cucuruz	15·00—16·00	"	"	"

11. Chile.

Are un plus de:

grâu	—·— 0·50	milioane	măji	metrice
săcară	—·— —·—	"	"	"
orz	—·— 0·20	"	"	"
ovăș	—·— 0·50	"	"	"
cucuruz	—·— 0·55	"	"	"

12. Uruguay.

Are un plus numai la:

grâu de —·— 0·25 milioane măji metrice

13. Australia.

Are un plus aproximativ de:

grâu	—·— 10·00	milioane	măji	metrice
săcară	—·— —·—	"	"	"
orz	—·— —·—	"	"	"
ovăș	—·— 1·00	"	"	"
cucuruz	—·— 0·40	"	"	"

14. Algeria.

Are un plus aproximativ de:

grâu	3·00—3·50	milioane	măji	metrice
săcară	—·— —·—	"	"	"
orz	2·50—2·80	"	"	"
ovăș	0·50—0·60	"	"	"
cucuruz	0·10—0·20	"	"	"

15. Tunis.

Are un plus de circa:

grâu	0·20—0·30	milioane	măji	metrice
orz	0·70—0·80	"	"	"
ovăș	0·15—0·20	"	"	"

16. Tripolis.

Are un plus de circa:

grâu	—·— 0·10	mil.	măji	metrice
orz	—·— 0·20	"	"	"

Raportul din care am împrumutat aceste date constată că:

Recolta universală de cereale în acest an este de . . . . . 3,076·78 milioane măji metrice;
proviziunile puse în comerț sunt evaluate pentru acest an la . . . . . 74·46 milioane măji metrice;

laolaltă 3,151·24

milioane măji metrice;
pentru acoperirea trebuințelor de consum în anul 1907/8 sunt prevăzute în total . . . . . 3,145·85 milioane măji metrice.

Din aceste date se vede că recolta acestui an, împreună cu toate proviziunile puse în comerț, abia vor satisface trebuințele de conșum din lume, mai rămânând rezerve prea puține în contul anului 1907/8. De aici se explică că după secere, când de obicei prețul bucatelor este mai redus, el s'a urcat așa de mult.

+

Dela „Solidaritatea“.

Avis și rugare către membrii asociațiunii noastre.

Aducem cu plăcere la cunoștința Onor. membri ai asociațiunii noastre, că Tribunalul regesc din Sibiiu ca for comercial prin deciziunea sa Nr. 5479/1907 civ. dela 22 August a. c., ce ni-s'a înmanat în zilele acestea, a ordonat înregistrarea firmei și a statutelor asociațiunii noastre în registrul firmelor comerciale.

Prin aceasta „Solidaritatea“ a primit fință și-și poate începe activitatea.

Rugăm deci pe Onor. membri restanțieri cu cuotele fundamentale și cu taxele de înscriere, ca în senzul S-lui 9 al statutelor asociațiunii noastre să binevoiască fără amânare a plății restanțele, trimițând sau asignând sumele cuvenite, pe seama noastră, la „Albina“ în Sibiiu.

Diracțiunea.

JURISDICTIUNE.

Dreptul de proprietate asupra libelului de depozit. Bărbatul este îndreptățit a pretinde înapoi dela soția sa libelul de depozit făcut din câștigul lui, chiar și în cazul acela, când libelul s'a liberat pe numele soției cu știrea și învoirea bărbatului.

(Curia reg. sub Nr. 3215/907).

Legitimarea calității de membru al însoțirii. Participarea la adunarea generală a însoțirii nu legitimează pe participant ca membru al însoțirii.

(Curia reg. sub Nr. 930,931—933/906).

Validitatea ofertului de asigurare. Ofertul de asigurare revocat înainte de primire din partea societății de asigurare și-a pierdut validitatea.

(Curia reg. sub Nr. 496/906).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiiu, 12 Septembrie 1907.

Situațiunea pieții financiare internaționale, cu singura excepțiune a Paris-ului, ca de regulă după ultimo s'a îmbunătățit, și anume în London prin aceea că a crescut stockul metalic al băncii fără a scădea și circulațiunea de bilete; iar în Berlin a scăzut circulațiunea de bilete cu 33 milioane M. și banca imperială a ajuns la o rezerva de bilete scutite de dare de 18 milioane M. Că aceasta ameliorare nu are o importanță mai mare pentru piața de bani, este cea mai bună dovadă împrejurarea, că discountul privat s'a urcat în Berlin și după publicarea situațiunii sumare a băncii cu $\frac{1}{8}\%$.

Situațiunea băncii austro-ungare s'a ameliorat în mă-

sură însemnată în săptămâna primă a lunii Septembrie. Circulațiunea de bilete s'a redus cu 40·8 mil. K, scăzând dela 91·5 milioane la 47·7 milioane K bilete supuse la dare. În aceeași perioadă din anul trecut circulațiunea de bilete scăzuse numai cu 18·4 milioane K, dar cu toate acestea banca avea în anul trecut o rezervă de bilete de 61·9 mil. K. Situațiunea pieții interne continuă a fi încordată, lipsind cu totul oferta în piață.

CRONICA.

Posturi vacante. „Poporul“ din Lugoj publică concurs pentru ocuparea postului de *practicant*. Salar anual K 800. Deatailuri între inserțiunile numărului nostru prezent.

*

Bănci noue românești. În timpul din urmă s'au mai înființat următoarele întreprinderi financiare românești:

«*Isvorul*», institut de credit și economii, soc. pe acții în Sebeșul-de-jos (com. Sibiiului), care și-a început activitatea la 8 August a. c. și

«*Arpășana*», institut de credit și economii, soc. pe acții în Arpașul-de-jos, (com. Făgăraș) care pentru modificarea firmei sale, impusă de tribunal, a convocat deja o adunare generală extraordinară pe 21 Septembrie a. c.

Date mai deaproape asupra acestor două institute ne lipsesc.

*

Adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ este convocată în anul acesta pe zilele de 21 și 22 crt. în *Bistrița* cu ordinea de zi obicinuită. Cu ocaziunea aceasta se vor ține și mai multe conferențe, anume: „*Despre credință și cultură*“ de d-nul Dr. Nic. Bălan și „*Despre Ovid*“ de dl Sever C. Dan în ziua primă; iar în ziua a doua: „*Despre alcoholism*“ de dl Gr. Pletos și „*Țăranul în literatura noastră poetică*“ de dl Oct. Goga. „*Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei*“ în fine aranjază o *expoziție de lucruri de mână*, făcute în atelierul său din Orăștie.

Ceice doresc a participa la aceasta adunare generală să se adreseze pentru locuință, în hotel sau casă privată, la dl *George Curteanu*, secretar la „*Bistrișana*“, prezidentul comitetului de încuartirare.

*

Bancnote noue à K 20. Precum se anunță, Banca Austro-Ungară a hotărât, cu considerare la numărul mare de bancnote false puse în circulațiune în timpul din urmă, a scoate bancnotele actuale à K 20 total din circulație și a emite alte bancnote noue. Lucrările acestei operațiuni sunt deja atât de înaintate, încât în timp scurt nouele bancnote vor putea fi puse în circulație.

✧

Sumar.

Scumpetea de bani. — Ajutorarea funcționarilor de bancă în caz de boală. — Statutele societății cooperative de producție (obștei sătești). — Producțiunea universală a cerealelor în anul 1907. — Dela „Solidaritatea“. — *Jurisdicțiune*: Dreptul de proprietate asupra libelului de depozit, Legitimarea calității de membru al însoțirii, Validitatea ofertului de asigurare. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Posturi vacante, Bănci noue românești, Adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, Bancnote noue à K 20.

